

Vega
verneområdestyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Vega verneområdestyre
Møtested:	Stavsmarken gård, Vega
Dato:	06.10.2025
Tidspunkt:	11:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møtet varer til kl. 15:30 Lunsj kl 12 møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 26/25	Godkjenning av møteinnkalling		
ST 27/25	Mulig brudd på verneforskrift - Muddvær fuglefredningsområde	X	2025/7203
ST 28/25	Maskinell skjøtsel - Kjellerhaugvatnet naturreservat - høsten 2025		2025/7343
ST 29/25	Maskinell skjøtsel - Holandsosen naturreservat - høsten 2025		2025/7343
ST 30/25	Vega verneområdesyre - innkjøp av slåtteutsyr til verneområdene i Vega		2025/7181
ST 31/25	Faglig vurdering av beitetrykk - Holandsosen naturreservat og Kjellerhaugvatnet naturreservat - organisering av beiting		2025/7174
ST 32/25	Fjerning av veitistel i Hysvær 2025 - Hysvær/Søla landskapsvernområde		2025/7360
ST 33/25	Budsjettregulering 2025 - tiltaksmidler i verneområdene på Vega		2025/6503
ST 34/25	Referatsaker		
RS 1/25	Minkprosjekt på Vega		2025/3471
RS 2/25	Referat fra møte med NINA 04042025		2025/7198
RS 3/25	Orienteringssak - Holandsosen naturreservat og Kjellerhaugvatnet naturreservat - organisering av beiting		2025/7174
ST 35/25	Eventuelt		

ST 26/25 Godkjenning av møteinnkalling

Arkivsaksnr: 2025/7343-1

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 25.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	28/25	06.10.2025

Maskinell og manuell skjøtsel i Kjellerhaugvatnet høsten 2025

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre bevilger inntil 80 000 kr til manuell og maskinell skjøtsel i Kjellerhaugvatnet naturreservat.

Vurdering av saken

Etter flere varme somre på rad skyter gjengroing fart på hele Vega, dette synes også i våre naturreservat, og særlig i hogstflatene. Vi har planer om å øke beitetrykket i hogstfeltene med geit, men dette alene er ikke nok. Det er i tillegg behov for å sage og luke mindre sitka, samt sage ned bjørkekratt som er for stort til at beitedyr kan holde det nede.

Beskrivelse av de ulike utfordringene i hogstfeltene:

Hogstfelt ved gapahuk og nordover mot rikmyra

- Oppslag av sitka som kan lukes, men også sitka som må klippes/sages.
- Store mengder veitistel. Rosetten bør ta i høst for å ligge godt an til neste år for å fortsette bekjempelsen
- Oppslag av bjørk

Hogstfelt på Steinåsen

- Stort oppslag av sitka som kan lukes og klippes
- Stort oppslag av bjørk som har blitt ganske høyt og bør fjernes med sag

Midtre sitkafelt

- Oppslag av sitka opp til 1,5 meter. Dette blir sagd i høst av entreprenør.

Utenfor hogstfeltene er det også enkelttrær av sitka som har spredd seg, disse bør tas ut nå før de blir store og mindre håndterlig. Det er et mål å holde områdene mellom og rundt vatnene ganske frie for trær og kratt for å holde landskapet åpent. Likeså i myrområdene.

Hogstfelt på Steinåsen (sept 2025) – stort oppslag av bjørk og sitka

Hogstfelt ved gapahuken (sept 2025)

Skjøtselsplanen fra 2018 sier noe om hvordan man skal prioritere de ulike restaureringstiltakene og i hvilke områder det skal prioriteres. Dette bør være førende når man skal gå inn og vurdere hvor restaurerings/skjøtselstiltakene skal settes inn høsten 2025. I tillegg bør man også legge til grunn observasjonene etter årets sesong, for å vurdere hvor det kreves krattrydding og luking av sitka.

Verneområdeforvalter anbefaler at noe av overskuddet på budsjettet går til manuell og maskinell restaurerings- og skjøtselstiltak i Kjellerhaugen naturreservat.

Veitistel i Kjellerhaugvatnet – (aug 2025)

Arkivsaksnr: 2025/7343-2

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 25.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	29/25	06.10.2025

Maskinell og manuell skjøtsel i Holandsosen høsten 2025

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre bevilger inntil 80 000 kr til manuell og maskinell skjøtsel i Holandsosen naturreservat.

Vurdering av saken

Etter flere varme somre på rad skyter gjengroing fart på hele Vega, dette synes også i våre naturreservat, og særlig i hogstflatene. Vi har planer om å øke beitetrykket i hogstfeltene med geit, men dette alene er ikke nok. Det er i tillegg behov for å sage og luke mindre sitka, samt sage ned bjørkekratt som er for stort til at beitedyr kan holde det nede.

Beskrivelse av de ulike utfordringene i hogstfeltene:

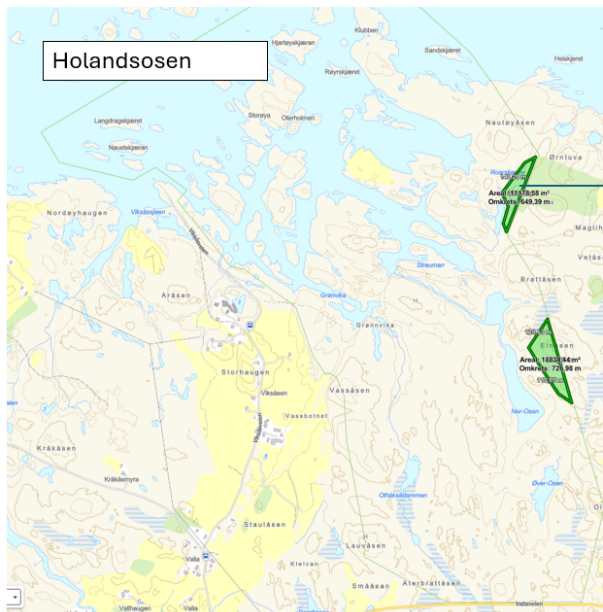
Hogstfelt på Einåsen

- Mye oppslag av bjørk og lange skudd ved stammene på bjørkeetrær

Hogstfelt ved Roarstjønnå

- Stort oppslag av sitka som kan lukes og klippes

Utenfor hogstfeltene er det også enkelttrær av sitka som har spredd seg, disse bør tas ut nå før de blir store og mindre håndterlig. Videre tynning av bjørk der det er behov er også ønskelig.

Hogstfelt ved Roarstjønna – det er fortsatt mye oppslag av sitka, bildet er fra da elever var å hugde sitka, men det er fortsatt mye som gjenstår.

Roarstjønna i Holandsosen (aug 2025)

Hogstfelt på Einåsen

Verneområdeforvalter anbefaler at noe av overskuddet på budsjettet går til manuell og maskinell restaurerings- og skjøtselstiltak Holandsosen naturreservat.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	30/25	06.10.2025

Innkjøp av slåtteutstyr

Det vises til sak 5/25 i Vega verneområdestyre sitt møte 4. april 2025, hvor det ble vedtatt en mindre budsjettregulering samt nytt budsjett for 2025. Det forventes at vi vil få midler til overs, og det foreslås derfor å omdisponere deler av disse til det aktuelle tiltaket.

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre gir verneområdeforvalter tillatelse til å foreta innkjøp av nye gressklippere som skal lånes ut til de som gjøre slåttearbeid i Lånan, Flovær og Skjærvær fuglefredningsområde samt Muddvær fuglefredningsområde. Beløpet vil være rundt 25 000 for innkjøp og pengene tas fra restmidler for årets budsjett for tiltaksmidler, jf egen sak Budsjett 2025 - midler til tiltak i verneområdene.

Vurdering av saken

En av utfordringene i Lånan, Flovær, Skjærvær og Muddvær fuglefredningsområde er å opprettholde åpent landskap med intakte forhold for hekkende fugl. Målet er å holde leveområdene med gode hekkeforhold intakte, slik at de kan benyttes dersom sjøfuglbestandene skulle ta seg opp igjen. Ryddingen av gjengroingsarter som Mjødurt, vil bidra til å opprettholde et artsrikt vegetasjonsdekke og gode hekkeforhold for bakkehekkende fugl.

Våndaktivitet i kombinasjon med gjengroing er en viktig utfordring i fuglefredningsområdene på Vega. Reduksjon av vånd er nødvendig for å restaurere naturen. Etter at folk flyttet fra fuglefredningsområdene er store deler av områdene blitt uegnede hekkeområder som følge av gjengroing og erosjon; fra grasrike slåtte- og beiteland til gjengrodde høgstaudeenger. Men situasjonen blir stadig vekk bedre etter at skjøtsel ble gjennomført etter at det ble laget skjøtelsplan for øyværene.

Måker, ærfugl, gås, terner og vadere krever alle fri sikt fra reirplassene slik at de kan komme seg unna om en predator nærmer seg. Ærfugl krever i tillegg skjul for angrep ovenfra, og i verneområdet hekker den derfor helst under einerbusker og i e-hus. Ugress og busker kan ikke vokse for tett da muligheten for flukt over åpen mark må

være til stede. Områder som gror igjen med tett vegetasjon, inkludert mjødurt, kan i tillegg gi skjul for rovdyr som mink og rovfugler, noe som øker faren for predasjon og kan redusere hekkesuksessen.

Hvis mjødurt og andre høye planter overtar tidligere åpne hekkeområder, vil dette redusere plassen tilgjengelig for hekkende sjøfugl og noen arter kan bli fortrent til mindre gunstige områder.

Vega verneområdestyre har praksis med å kjøpe inn gressklippere til de som klipper gress i fuglefredningsområdene. Noen av gressklipperne er slitt og nye aktører ønsker å slå i nye deler av verneområdene. Det vil derfor være behov for innkjøp av flere gressklippere til fortsatt – og utvidet slått i fuglefredningsområdene på Vega.

Arkivsaksnr: 2025/7174-2

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 24.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	31/25	06.10.2025

Faglig vurdering av beitetrykk fra Norsk landbruksrådgivning

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre bevilger 17 000 kr til utgifter for befarings med Norsk Landbruksrådgivning for å få vurdert følgende:

- Nåværende beitetrykk i Holandsosen og Kjellerhaugvatnet naturreservat.
- Konkrete råd angående vinterbeite utegangersau
- Råd om økt beitetrykk og løsninger for dette på hogstfeltene
-

Som en del av bestillingen lager NLR en rapport med sine anbefalinger.

Vurdering

De siste årene har det bare vært kvitsau som har beitet i Holandsosen. Før man vurderer å slippe til andre beiteaktører med gammelnorsk sau eller geit ønsker vi å få en vurdering av dagens beitetrykk, samt å få anbefalinger på løsninger for dette sett ut fra dagens situasjon.

De siste årene har det vært usedvanlige varme somre noe som gir utslag i økt vekst av bjørk og annet kratt i Holandsosen og Kjellerhaugvatnet naturreservat. Spesielt ser vi dette i hogstflatene. Det er ønskelig å få tilpasset beitetrykket på slik at man får ned tilveksten av for eksempel bjørkeoppslag. Det har vært gjort forsøk med å bruke geit i sommer, men vi kan ikke se at dette har hatt noen effekt enda. Det er mulig det trengs fler dyr for å få til riktig beitetrykk i hogstflatene, samtidig skal dette ikke gå ut over dyrevelferden.

Skjøtselsplanene for begge reservatene er fra 2018, de kommer med anbefalinger om tiltak blant annet på beitetrykk. Sidene planene er noen år gamle vurderer vi det slik at det er behov for ny vurdering nå, spesielt om man skal slippe til flere aktører for å øke beitetrykket.

Vi har tidligere hørt med NIBIO om de kunne ta en slik underveisvurdering av beitetrykk, men de hadde ikke tid i år, og det ville kostet dobbelt så mye å få vurdering fra dem.

Norsk landbruksrådgivning har gitt oss et tilbud på 17 000 koner for en dags befaring på begge områdene samt en rapport med anbefalinger i etterkant.

Verneområdeforvalter vurderer at det kan være nyttig å få denne vurderingen allerede i år slik at man kan bruke anbefalingene fra NLR for å planlegge neste års beitesesong.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	32/25	06.10.2025

Fjerning av veitistel i Hysvær 2025

Det vises til sak 5/25 i Vega verneområdestyre sitt møte 4. april 2025, hvor det ble vedtatt en mindre budsjettregulering samt nytt budsjett for 2025. Det er nå behov for å en budsjettregulering og det foreslås derfor å omdisponere deler av midlene til fjerning av veitistel i Hysvær.

Forvalters tilrådning

Vega verneområdestyre vedtar å bruke 30 000 kr av årets tiltaksmidler til å fjerne veitistel i Hysvær, som ligger i Hysvær/Søla landskapsvernområde med dyrelivsfredning.

Tilskudd til rydding av tistel inkludert bruk av båt, gis en timesats på 450.-/time.

Forvaltningen mottar rapportering fra de som gjennomfører tiltaket etter endt sesong.

Vurdering av saken

Hysvær er en øygruppe i Hysvær/Søla landskapsvernområde vest for hovedøya Vega. Øygruppa består av små øyer, holmer og skjær. Området er en del av UNESCOs Verdensarvområde Vegaøyan, kjent for sin unike kystkultur og ærfugltradisjon.

Øyene er karrige med lynghei, gressmarker og små myrer. Rikt fugleliv, særlig sjøfugl. Hysvær var tidligere et levende øysamfunn med fiskerbønder som livnærte seg på kombinasjonen av jordbruk, fiske og dunvær. I dag brukes Hysvær i forbindelse med kulturlandskapspleie, ærfugldrifft og reiseliv men også til annen fritidsbruk.

En av utfordringene i Hysvær er bekjempelse av veitistel. Dette er godt dokumentert i Skjøtselsplan for de nordlige øyene i Hysværet, Vegaøyan verdensarvområde (NIBIO - 2021).

I skjøtselsplanen beskrives veitistel som *en problemart som øker i omfang i naturbeitemarkene i Hysværet. Veitistel er en toårig art som kun lager en relativt liten rosett første år etter frøspiring og som deretter i år to kan vokse stor og kraftig, opp mot 1,5 høy og med flere blomsterstander (koger). I den kommende planperioden (2022-*

2026) bør det prioriteres høyt å få tatt blomstrende individer av veitistel før de får frøet og spredd seg videre. Frø fra veitistel kan overleve i mange år i jorda og vil spire ekstra godt i områder som har blitt gjort åpne og luftige av vånd eller som følge av annen erosjon eller jordbearbeiding.

Verneområdeforvalter har fått tilbakemelding fra grunneiere som har forsøkt å fjerne flere hundre toårige planer. Dette oppleves som motløst da det blir store mengder avfall som er vanskelig å håndtere.

18. september 2025 gjennomførte NIBIO og verneområdeforvaltningen på Vega en markdag på Vega. Hvor det var fokus blant annet på bekjempelse av veitistel. Her informerte forskere fra NIBIO om hvordan man på en best mulig måte kan bekjempe tistel. En av metodene som ble foreslått var å fjerne vekstsonen til veitisterosettens ettårige plante. Dette er et tiltak som kan gjennomføres på høsten og som i denne saken foreslås som eget tiltak i Hysvær.

Verneområdeforvalter ønsker å, gjennom et tilskudd til fjerning av tistel i Hysvær, bidra til skjøtsel av naturbeitemarka i Hysvær. Dette er tiltak som vil øke verdien på naturtypen og gi et bedre beitegrunnlag og øke det biologiske mangfoldet i landskapsvernområdet. Hysvær består av over hundre øyer og arbeidet krever tilgang på båt og drivstoff. Tilskudd til fjerning av tistel inkludert båtkjøring gis med en timesats på 450,-, inntil 30 000,-.

Fjerning av veitistel er viktig for å unngå at arten får spre seg for mye i landskapsvernområde. Vi ser det som viktig at nytt tilsvarende tiltak gjøres de kommende årene, for å begrense spredningen som allerede har startet inn i området.

I og med at tilskuddet skal brukes på en måte som har utelukkende positive virkninger på naturmangfold, vurderer vi ikke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven § 8 til § 12.

Arkivsaksnr: 2025/6503-2

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 25.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	33/25	06.10.2025

Budsjettregulering tiltaksmidler i verneområdene på Vega 2025

Det er fortsatt noen utgifter som ikke er blitt fakturert til tiltak i verneområdene på Vega. Budsjettet er derfor et estimert budsjett 2025.

Tabell: budsjettregulering for tiltakene i verneområdene i 2025:

	Tiltak	Budsjett 2025	Estimert forbruk	Gjenstår
1	Fjerne ettervekst av sitkgagran i Kjellerhaugvatnet NR	200 000	200 000	
2	Beiting Holandsosen NR	40 000	40 000	20000
3	Beiting Hysvær/Søla LVO	30 000	30 000	30000
4	Beiting Kjellerhaugvatnet NR	60 000	60 000	60 000
5	Slått i Lånan FFO	70 000	70 000	
6	Slått i Skjærvær FFO	70 000	70 000	
7	Skjøtsel i Flovær FFO	30 000	30 000	
8	Slått i Muddvær FFO	30 000	30 000	
9	Vedlikehold av beitegjerd Kjellerhaugvatnet NR og Holandsosen	60 000	6000	54 000
10	Fjerne spredt sitkagran	5 000	5000	
11	Hogst av sitkagran av skogbrukselever	56 500	0	56 500
12	Bekjempelse av predator (minkfeller)	30 000	30 000	
13	Bekjempelse av veitistel i Hysvær	10 000	10 000	
14	Lyngsviing i Holandsosen NR	5 000	15 000	10000
15	Informasjon ved fuglekikkerhus	5 000	5000	
16	Gjenoppbygging av lundebru i Floværet FFO	20 000	0	20 000
17	Tilrettelegging og sikring for husdyr ved gapahuk	25 000	20 000	5000
18	Informasjon og annonsering	10 000	10 000	
19	Uforutsette utgifter	10 000	10 000	
20	Gjenoppføring av sauegjerd i Hysværet	13 500	13 500	
	SUM	780 000	654 500	235 500

I tillegg har Vega verneområdestyre

- en rest på 60 000 kr i grunnstøtte som brukes på løpende driftsutgifter i tilknytning til verneområdene på Vega.
- fått tildelt 120 000 kr og 200 000 kr til ekstra minkbekjempelse i 2025, jf. egen orienteringssak.

Forvalters tilråding

Viser til budsjett med fordeling av tiltaksmidler for 2025 i tabellen over (vedtatt i sak 5/2025 i Vega verneområdestyre): Forslag til omdisponering av midler:

Totalt mindre forbruk på 235 500 kr brukes til:

- a. Maskinell skjøtsel i Kjellerhaugvatnet naturreservat. Sak 28/25.*
- b. Maskinell skjøtsel i Holandsosen naturreservat. Sak 29/25.*
- c. Innkjøpe av nye slåmaskiner. Sak 30/25.*
- d. Faglig vurdering fra NLR (Norsk landbruksrådgiving). Sak 31/25.*
- e. Fjerning av veitistel i Hysvær landskapsvernområde. Sak 32/25.*

Alle tiltak er vurdert i egne saker i dette styremøtet.

Vega verneområdestyre vedtar nytt budsjett for 2025:

	Tiltak	Budsjett 2025	Nytt budsjett	Kommentar
1	Fjerne ettervekst av sitkagran i Kjellerhaugvatnet NR	200 000	200 000	
2	Beiting Holandsosen NR	40 000	20 000	Redusert med 20 000
3	Beiting Hysvær/Søla LVO	30 000	0	Redusert med 30 000
4	Beiting Kjellerhaugvatnet NR	60 000	0	Redusert med 60 000
5	Slått i Lånan FFO	70 000	70 000	
6	Slått i Skjærvær FFO	70 000	70 000	
7	Skjøtsel i Flovær FFO	30 000	30 000	
8	Slått i Muddvær FFO	30 000	30 000	
9	Vedlikehold av beitegjerd Kjellerhaugvatnet NR og Holandsosen	60 000	6000	Redusert med 54 000
10	Fjerne spredt sitkagran	5 000	5000	
11	Hogst av sitkagran av skogbrukselever	56 500	0	Redusert med 56 500
12	Bekjempelse av predator (minkfeller)	30 000	30 000	
13	Bekjempelse av veitistel i Hysvær	10 000	10 000	
14	Lyngsviing i Holandsosen NR	5 000	15000	Økt med 10 000.
15	Informasjon ved fuglekikkerhus	5 000	5000	
16	Gjenoppbygging av lundebru i Floværet FFO	20 000	0	Redusert med 20 000
17	Tilrettelegging og sikring for husdyr ved gapahuk	25 000	20 000	Redusert med 5 000.
18	Informasjon og annonsering	10 000	10 000	
19	Uforutsette utgifter	10 000	10 000	
20	Gjenoppføring av sauegjerd i Hysværet	13 500	13 500	
21	Maskinell skjøtsel Kjellerhaugvatnet		80 000	jf egen sak
22	Maskinell skjøtsel Holandsosen		80 000	jf egen sak
23	Innkjøp av slåtteutstyr		25 500	jf egen sak
24	Faglig vurdering i Holandsosen og kjellerhaugvatnet		20 000	jf egen sak
25	Fjerning av veitistel i Hysvær		30 000	jr egen sak
	Sum	780 000	780 000	

Vurdering

Tiltak 2, 3 og 4 ble utbetalt i sin helhet gjennom LUF-midler (langbrukets utviklingsfond), som administreres av Vega kommune. 20 000 kr av tiltak brukes til beiting med geit i Holandsosen naturreservat.

Det ble bruk for uforutsett mindre midler til tiltak 9, vedlikehold av beitegjerdet i Holandsosen og Kjellerhaugvatnet naturreservat.

Skogbrukselevene fra Mosjøen videregående skole, jf tiltak 11, kommer til Vega i februar/mars 2026 for å gjennomføre hogstarbeid. Dette betyr at utgifter til dette tiltaket utgår på årets budsjett.

Oppbygging av lundbru i Folvær utgår da det av uforutsette årsaker ikke ble gjennomført.

Det foreslås at restmidlene brukes til fem nye tiltak som lagt frem i egent saksfremlegg i sak 28/25, 29/25, 30/25, 31/25, 32/25. Hhv mekanisk skjøtsel i Kjellerhaugvatnet naturreservat og Holandsosen naturreservat, innkjøp av nye slåmaskiner, faglig vurdering av beitetrykk og skjøtselstiltak i Kjellerhaugvatnet og Holandsosen samt fjerning av veitistel i Hysvær.

Budsjettet kan endre seg fra møteinnkallingen blir sendt ut til møtet holdes. Det vil da være det oppdaterte budsjettet som presenteres.

ST 34/25 Referatsaker

Arkivsaksnr: 2025/3471-2

Saksbehandler: Jannike Elise Wika

Dato: 24.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	1/25	06.10.2025

Minkprosjekt på Vega

Etter samråd med Statens naturoppsyn og styreleder i Vega verneområdestyre har Vega verneområdestyre søkt om – og mottatt totalt 320 000 kr fra Miljødirektoratet til bekjempelse av mink i - og i tilknytning til verneområdene i 2025.

Bakgrunn og vurdering

Verneområdene på Vega ligger i Vegaøyen Verdensarv som består av 6500 øyer, holmer og skjær. Fremmedarten mink (*Neovison vison*) utgjør en vesentlig utfordring og trussel for sjøfuglbestandene i Vegaøyen. Mink er en effektiv reirpredator på bakkehekkende fugl, men tar også unger og voksne sjøfugler som kan føre til betydelige nedganger i enkelte hekkebestander. SNO og andre grunneiere har våren og sommeren 2025 registrerer mer mink i verdensarvområdet, noe som er bekymringsverdig med tanke på sjøfuglbestanden i verneområdene og i verdensarvområdet.

Regjeringens handlingsplan for sjøfugl fremhever at den negative effekten av mink på sjøfuglbestandene skal reduseres. Miljødirektoratet har utarbeidet en handlingsplan mot mink. I handlingsplanen er det trukket fram at tiltak for å begrense tettheten og utbredelsen av mink, er jaktuttak og fellefangst utført av Statens naturoppsyn (SNO).

SNO har som mål å fjerne den lokale minkbestanden på Vega, noe de har god erfaring med fra andre steder i landet. De arbeider pr i dag med en strategi for hvordan den lokale minkbestanden kan fjernes og holdes borte fra Vega. Hoveddelen av arbeidet vil komme i gang i 2026.

SNO ønsket å starte forarbeidet i 2025 og var avhengig av å etablere kontakt med sentrale lokale aktører. Derfor ble det tidlig i vår etablert en lokal arbeidsgruppe som består av: SNO, Vegajakt SA, en lokal minkjeger samt representanter fra adm. i Vega kommune, Vega verneområdestyre og Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv.

Siden SNO har begrenset kapasitet i 2025 var det behov for å søke ekstra midler gjennom supplerende tildeling fra Miljødirektoratet til følgende tiltak:

1. *Administrativ kostnader for rigging av prosjektet*

- a. *få oversikt over områder og øyer med sau*
 - b. *skaffe kontaktlister over grunneiere på øyene*
 - c. *oversikt over hvor det er sau på helårsbeite*
 - d. *når sau blir satt ut på beite etter vinteren*
 - e. *grunneiertyllateller til jakt, feller og ferdsel*
 - f. *etablere en kartløsning som viser oversikt over minkfellene*
2. *Innkjøp og utarbeiding av flere minkfeller*
 3. *Honorar for utsett og røkting av minkfeller*
 4. *Opplæring av lokale minkjeger (fellefangst og minkbetjening)*
 5. *Bruk av lokale minkjegere ved behov*

Hittil i år er det

1. gjennomført kurs for lokale jegere med hund, samt kursing av bruk av feller
2. gjennomført økt fangst (SNO og lokale jegere), i strategisk viktige områder
 - fra hovedøya Vega og ut mot øyene i retning Søla og Lånan. Ifølge SNO fungerer disse områdene som tilførselsårer til verneområdene, og målrettet minkjakt her vil derfor ha stor betydning
 - øyene fra nordsiden av hovedøya mot Kilvær og Emårsøy
3. Innkjøp og bygging av flere feller
4. administrative kostnader til Vegajakt

Tiltaket er et konkret og målrettet bidrag for å styrke sjøfuglbestandene i Vega kommune, inkludert Vegaøyan verdensarvområde. Derfor er også Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og Vega kommune med på å finansiere tiltaket mot mink i dette området.

Referat fra møte om SEAPOP Vega

Dato: 4. september 2025

Sted: Teams

Tilstede:

1. Tone Kristin Reiertsen – NINA
2. Jan Bustnes – NINA
3. Bård Jørgen Bårdsen – NINA
4. Margrethe Wika – Miljøvernssjef, Vega kommune
5. Anders Karlsson – Verdensarvkoordinator
6. Anja Hennie Halmøy Fredriksen – Verdensarvkoordinator
7. Jannike Wika – Verneområdeforvalter

1. Innledning

- Presentasjon av møtedeltakerne.
- Tilbakeblikk på tidligere møter i 2025:
 - 18.03.2025: Drøfting av muligheter for framtidig samarbeid (Per Fauchald deltok).
 - 06.05.2025: Videre konkretisering av SEAPOP-prosjekt, der Vega inngår som del av nøkkellokaliteten Sør-Helgeland.

2. Bakgrunn for prosjektet (ved Anders Karlsson)

- Bekymringsmelding fra ærfuglvokterne til UNESCO om nedgang i ærfuglbestanden.
- Statistikk viser betydelig lokal nedgang (vedlegg).
- KLD har svart i media og viser til handlingsplanen for sjøfugl og videreutviklingen av SEAPOP.

- Brev til KLD sendt 02.09.2025 (vedlegg)

3. Mål for prosjektet – forslag

- Øke den lokale hekkebestanden av ærfugl på Vega.

4. Prosjektutvikling – idémyldring

- Forslag om et større prosjekt med ærfugl som kjerne, der alle relevante faktorer vurderes:
 - forurensning
 - klimaendringer
 - predasjon
 - mattilgang
 - forstyrrelser
 - forhold på vinter- og vår-lokaliteter
 - oppvekstforhold lokalt
- Lokale utfordringer bør avdekkes i samarbeid med ærfuglvokterne, som har god erfaringsbasert kunnskap.
- Bygge på eksisterende kunnskap fra bl.a. fuglevoktere, NIBIO og andre kilder.
- Mulige tiltak:
 - Fra 2026: konkrete tiltak som f.eks. mating
 - Langsiktige tiltak

5. Prosjekteier, prosjektbeskrivelse og tidslinje

- Prosjekteier: NINA
- Samarbeidspartnere: Vega kommune, Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv, Vega verneområdestyre.
- Prosjektet bør organiseres under SEAPOP-paraplyen for å sikre langsiktighet.
- Neste steg:
 - NINA utarbeider forslag til prosjektbeskrivelse med tidslinje og kostnadsoverslag (kort og lang sikt).

- Verdensarvkoordinator og verneområdeforvalter arbeider parallelt med finansiering (henholdsvis langsiktig og kortsiktig).
- Planlegger fysisk møte med ærfuglvokterne i november 2025.

Referent: Jannike Wika

Hei, her er statistikk på antall fugl på reir 2006-2025.

Vedlegger også henvendelsen til KLD.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bremstein				20	20	36	56	55	65	49	36	60	36	54	41	44	42	44	39	44
Flovær	151	147	153	155	152	120	136	140	170	143	124	140	127	127	120	104	92	88	71	74
Halmøy	50	77	79	66	38	38	40	40	40	40	20	20	20	20	20	20	10	10	10	
Hysvær	64	89	90	98	92	122	110	104	103	105	134	158	130	153	164	182	180	184	182	154
Kilvær		3	12	19	23	23	20	25	41	48	55	61	60	54	61	62	44	40	27	28
Lånan	538	502	597	636	665	663	773	764	963	719	729	761	792	699	743	563	572	494	420	336
Muddvær	151	181	221	215	193	173	203	188	218	166	153	167	70	89	95	79	75	47	42	29
Skjærvær	13	22	19	23	33	39	52	47	47	33	30	48	40	40	40	30	30	44	39	34
Totalt	967	1021	1171	1232	1216	1214	1390	1363	1647	1303	1281	1415	1275	1236	1284	1084	1045	951	830	699

Med vennlig hilsen / Greetings

Anders Karlsson

Verdensarvkoordinator / Sitemanager

Stiftelsen Vegaøyan Verdensarv / Vegaøyan World Heritage Foundation

Ærfuglveien 1

8984 Vega

Mobil: 97 96 66 79

e-post: anders@verdensarvvega.no

Internett: www.verdensarvvega.no

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0180 Oslo

Oppfølging av bekymringsmelding til UNESCO vedrørende Vegaøyen verdensarv

Det vises til «*Letter of concern to UNESCO on behalf of Vega Archipelago World Heritage Foundation*».

Stiftelsen Vegaøyen verdensarv ønsker tilbakemelding fra Klima- og miljødepartementet om status iht oppfølging av bekymringsmelding sendt til UNESCO 30.01.2025. Bekymringen er ytterligere forsterket i løpet av 2025 med en nedgang på 16% i antall ærfugl på reir.

Stiftelsen Vegaøyen verdensarv ønsker også tilbakemelding på departementets oppfølging av «Nasjonal handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfuglbestandene 2025-2036».

Vegaøyen er en kompleks verdensarv å forvalte og viktigheten av systematisk kunnskapsarbeid og styrking av samarbeid på tvers av fagmiljøer kan ikke nok understrekes.

Hvis det er ønskelig at Stiftelsen Vegaøyen verdensarv bidrar til Klima- og miljødepartementets oppfølging, vil dette gis høyeste prioritet på grunn av situasjonens alvor.

Vi imøteser deres tilbakemelding.

Vega 02.09.2025

.....
Anders Karlsson, daglig leder/verdensarvkoordinator
Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv

Arkivsaksnr: 2025/7174-1

Saksbehandler: Anja Hennie Halmøy
Fredriksen

Dato: 24.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Vega verneområdestyre	3/25	06.10.2025

Organisering av beiting i Holandsosen og Kjellerhaugvanet naturreservat

I forbindelse med at andre aktører med beitedyr har tilbudt seg å ha dyr på beite i Holandsosen naturreservat samt endret behov for beitetrykk, ser vi nå nærmere på hvordan dette skal organiseres, og hvordan avtaler skal inngås. Vi har blant annet innhentet noe informasjon fra andre verneområder hvor ulike aktører har beitedyr gående.

Vi har vurdert å sette bort hele organiseringen av beiting til Vega beitelag, men de ønsket ikke å ha denne rollen. Det er ikke noe i veien for at verneområdeforvalter har rollen, men det vil kreve noe mer arbeid når flere aktører kommer inn i bildet. Vi må derfor være best mulig rigget for å få til dette til på en god måte.

Vi ser for oss at verneområdeforvalter kan være kontaktpunktet for alle aktørene som har dyr i reservatene. Dersom en ny aktør ønsker å slippe dyr på beite, kan dette samordnes gjennom verneområdeforvalter med eksisterende aktør. Videre bør man ha faste møter 2 ganger i året, før og etter sommerbeitesesongen, for best å planlegge og evaluere beitingen.

Hos Statsforvalter pågår det et arbeid med å lage nye avtale-maler som kan brukes i forbindelse med at man inngår beiteavtaler. Vi tenker at vi kan lene oss på dette arbeidet, i stedet for at vi bruker mye tid på å lage egne maler. Inntil disse er klare kan vi tilpasse eksisterende avtaler som Statsforvalter bruker i forbindelse med beiteavtaler.

ST 35/25 Eventuelt